

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců JUDr. Markéty Fialové a JUDr. Michala Jantoše ve věci

Žalobce: **Z. V.**
bytem X

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

za účasti: **I. C. a.s., IČO: X**
sídlem Č. 2510/19, X P.
II. Č. D., a. s., IČO X
sídlem T. 874/8, X D.
III. S. R. E., k. s., IČO
sídlem J. 1475, X U. H.
zastoupena advokátem Mgr. Janem Davídkem
sídlem Lešetín II 7147, 760 01 Zlín
IV. Dr. M. M.
bytem X

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2022, č. j. KUZL 4861/2022, ve věci umístění stavby,

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 3. 2022 č. j. KUZL 4861/2022, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 3 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce je výlučným vlastníkem pozemku parc. č., trvalý travní porost, a dále spoluvlastníkem sousedního pozemku parc. č. XA, trvalý travní porost, vše v k. ú. X.
2. K žádosti osoby zúčastněné na řízení II., Č. D., a. s., vydal Městský úřad K., Odbor výstavby (dále jen „stavební úřad“) dne 3. 8. 2021, pod č. j. MU-1838/2021, územní rozhodnutí, kterým podle § 79 a 92 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2023, umístil stavbu „IV-12-8013685 V. K., č.e. XG, NNK“ na pozemcích parc. č. XB (trvalý travní porost), XA (pozemek ve spoluvlastnictví žalobce), XC (trvalý travní porost), X (pozemek ve vlastnictví žalobce), XD (zahrada), XE (trvalý travní porost) a XF (vodní plocha), vše v k. ú. X. Jedná se o stavbu nadzemního vedení NN. Nové vedení bude vedeno po nových dřevěných sloupech (5 ks) přes potok a podél lesa na hranici pozemku parc. č. XC, kde bude ukončeno v nové pojistkové skříní SP100 na sloupě. Objekt č. e. XG na pozemku parc. č. st. XH bude napojen na el. energii z nově vybudovaného vedení. Objekt rozšíření distribuční soustavy bude sloužit k připojení dalších žadatelů k nově budovanému vedení.
3. Žalovaný následně odvolání žalobce (a dalších osob) napadeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil.

II. Argumentace stran

Žaloba

4. Žalobce se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí i rozhodnutí stavebního úřadu.
5. Předně namítal nesplnění podmínek pro upuštění od nařízení ústního jednání podle § 87 stavebního zákona. Žalobce již v odvolání namítal, že stavebnímu úřadu nemohou být dobře známy poměry v území, jestliže neví, že chata (objekt č. e. XG, který má být nyní napojen na veřejnou síť) nemá přístup k veřejné komunikaci, nemá přístup k vodovodnímu řádu ani zdroji, a přesto byla „nějak“ skoro 60 let užívána. Z vyjádření stavebního úřadu vyplývá, že ten nemá po dobu téměř šedesátileté existence chaty tušení, jak a kudy byla chata skutečně připojena k elektrické síti, a proč po této dlouhé době má být nečekaně postaveno elektrické připojení právě přes pozemky mnoha vlastníků, jestliže chata dokázala být téměř 60 let provozována bez tohoto připojení, a zdali by se v okolním terénu nenalezly vhodnější trasy pro realizaci připojení. S otázkou existujícího připojení chaty se pojí další otázka, a sice jak bude naloženo s původními elektrickými kabely a proč má být v území položeno další elektrické vedení zamýšleným způsobem, jestliže je předchozí vedení někde zakopané. Povolení nové stavby druhé elektrické přípojky bez zrušení původní nepřiměřeně zasahuje do vlastnických práv třetích osob. Stavební úřad zřejmě nedisponuje úředními listinami o tom, kde se nachází původní přípojka elektrického vedení, takže mu nemohou být dobře známy poměry v území. Zjištění uvedených okolností mělo být provedeno právě při ústním jednání. Dalším důvodem, proč bylo nezbytné ústní jednání nařídit, je, že stavební úřad

vůbec netuší, jakým způsobem bude stavba realizována, respektive kudy bude na její stavbu dopravován materiál a stavební technika. Stavební úřady obou stupňů se měly vypořádat s tím, kudy bude na stavbu dopravován stavební materiál a technika, jež bude provádět výkopové a instalační práce pro jednotlivé sloupce nízkého napětí. Chata totiž není nikterak připojena k veřejně přístupné komunikaci. Jako spoluvlastník pozemků, na nichž se nachází trvalý travní porost bez komunikace, žalobce nechce nechat využít nebezpečné pozemky k přepravě stavební techniky. Stavební úřady rovněž měly nařídít ústní jednání z důvodu situování stavby v terénu. Stavba je v bezprostřední blízkosti lesa. Při ústním jednání by se potvrdila nevhodnost navrženého řešení nadzemního vedení elektrického napětí. Byla zvolena nadzemní, nikoliv žalobcem navrhovaná podzemní varianta stavby, která může být ohrožena padajícími stromy, a jako taková je rovněž rizikem pro pohyb lesní techniky. Navíc žalobce navrhoval přemístění stavby na pozemky parc. č. XI a XJ ve vlastnictví L. Č. r. s.p., který se stavbou souhlasí. Stavební úřad nikterak neodůvodnil ve svém oznámení ze dne 3. 3. 2021, proč upustil od nařízeného ústního jednání, odůvodnění poskytl až v samotném územním rozhodnutí.

6. Dále žalobce namítal absenci řádného vypořádání námitek. Žalobce již v řízení v prvním stupni prostřednictvím námítky navrhoval, aby byla zvolena přípojka ve formě v podzemí vedených elektrických kabelů, která by nebyla ohrožena pádem stromů vzhledem k tomu, že stavba je navržena podél lesních pozemků parc. č. XI a XJ. Z důvodu ochrany lesa, svahu a potoka J. rovněž navrhoval, aby položení podzemních kabelů bylo realizováno metodou řízeného protlaku, při němž dochází pouze k jedinému výkopu. Takový způsob by nejen bránil ohrožení stavby pádem stromů, ale nezpůsobil by erozi při výkopových pracích, nepoškodil by břehy potoka J., neohrozil stromy na lesních pozemcích, a navíc by vyhověl požadavkům společnosti P. I. a.s., aby stavba nebránila provádění lesních prací na dotčených pozemcích, jelikož v zemi umístěný kabel nelze pohybem lesní techniky poškodit. Navíc by odpadla práce s instalací sloupů na několika pozemcích, jejich dopravou a poškozování těchto pozemků. Dále v námítkách navrhoval, aby byla stavba přemístěna z jeho pozemků parc. č. XA a X a pozemku parc. č. XD na pozemky ve vlastnictví státu parc. č. XI a XJ a pozemek parc. č. XK ve vlastnictví P. I. a.s., která již podepsala přípravnou smlouvu, ale námítuje nadzemní vedení. Bylo by tak vyhověno 4 účastníkům řízení. Pozemky ve vlastnictví státu by pak dle žalobce i judikatury jím odkazované měly být pro stavbu veřejné stavby použity přednostně. Uvedený argument sice není v územním řízení relevantní, avšak bude mít význam v navazujícím vyvlastňovacím řízení, ve kterém se uplatňuje zásada subsidiarity. S ohledem na zásadu procesní ekonomie měla být této otázce věnována pozornost již v projednávaném řízení. Uvedené námítky nebyly ani jedním ze správních orgánů řádně vypořádány. Oba úřady uvedly, že takto podané námítky nelze zohlednit, protože disponovat předmětem řízení může jen žadatel. Podobný způsob vypořádání námitek žalobce považuje za porušení zásady legality. Právě svými námítkami žalobce směřoval k naplnění § 152 odst. 1 stavebního zákona. Přístup správních orgánů v nyní projednávané věci by znamenal, že námítky ke způsobu a umístění stavby nelze na území ČR v územních řízeních nikterak vypořádávat. Opak je však pravdou.
7. Žalobce dále namítal porušení ochrany práv účastníků projednávaného řízení nabytých v dobré víře a porušení zásady legitimního očekávání. Byla-li chata schválena s tím, že bude připojena na elektrickou energii ve spojení s rekreačním střediskem T. a takto i napojena doposud byla, vyvolal tento postup u ostatních osob legitimní očekávání, že napojení chaty přes jejich pozemky nebude potřeba a není třeba tuto věc například připomínkovat

v územním plánu. Oba úřady se však s touto námitkou nevypořádaly a neposkytly vlastnickým právům nabytým v dobré víře ochranu.

8. Žalobce konečně namítal i porušení zásady oficiality nezahájením řízení o odstranění stavby. Navzdory skutečnosti, že oba úřady se v průběhu projednávaného řízení seznámily s existencí nepovolené elektrické přípojky, která se nachází někde mezi chatou na pozemku parc. č. XH a rekreačním střediskem T. a zasahuje rovněž pozemek žalobce parc. č. XL, nedošlo k zahájení řízení o odstranění stavby. Ostatně ponechání nepotřebné a nepovolené stavby v území je podle žalobce rovněž v rozporu s § 152 odst. 1 stavebního zákona, protože dochází ke zbytečnému zatěžování nejen životního prostředí v CHKO Beskydy, ale také k bezdůvodným zásahům do vlastnických práv osob, na jejichž pozemcích zůstane přípojka zachována.

Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný navrhoval žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Uvedl, že byly splněny zákonné podmínky pro upuštění od ústního jednání, žalobce na svých právech zkrácen nebyl. Žadatel žádal z důvodu plnění svých zákonných povinností o umístění předmětné stavby tak, aby bylo možné stavbu chaty napojit přímo na distribuční soustavu nejvhodnějším způsobem. Připojení chaty k elektrickým rozvodům hotelu Tatra není předmětem územního řízení, nelze se tedy k této části žalobní argumentace vyjadřovat. K požadavku na zahájení řízení o odstranění dosavadní přípojky žalovaný uvedl, že dotčená stavba nebude na pozemek žalobce parc. č. XL zasahovat. Přesné zjištění, kde se nachází původní elektrické vedení mezi rekreační chatou č. ev. XG a rekreačním střediskem T., nebylo pro rozhodování o předmětné stavbě nezbytné, neboť stávající vedení na západní straně od rekreační chaty č. ev. XG nemůže kolidovat s rozšířením distribuční soustavy směrem východním od chaty. Předložená žádost o územní rozhodnutí poskytovala dostatečný podklad pro posouzení provádění stavby, dle kterého bude k přepravě materiálu použito místních komunikací a silnic. Stavba není navržena podél komunikace. Stavba je pro případné použití stavebních strojů dostupná z východní i západní strany. Místo napojení na stávající distribuční soustavu a místo ukončení navrženého rozšíření distribuční soustavy jsou přístupné z přilehlých veřejně přístupných komunikací. K námitkám uplatněným žalobcem v prvoinstančním řízení se stavební úřad vyjádřil dostatečně na str. 5 a 6 svého rozhodnutí, žalovaný se s odvolacími námitkami vypořádal dostatečně na str. 10 až 13 napadeného rozhodnutí. K návrhu žalobce na provedení stavby na sousedních pozemcích ve vlastnictví ČR s právem hospodařit pro L. Č. r. s. p. uvedl, že zpracovatel je povinen dbát zachování lesa. V tomto případě vedení distribuční soustavy na lesních pozemcích není důvodné, neboť může být vedeno na sousedních pozemcích. K námitkám k následujícímu vyvlastňovacímu řízení se žalovaný nemůže vyjádřit, neboť toto nebylo předmětem územního řízení. Pozemky žalobce parc. č. XA a XM nemusí být pro příjezd ke stavbě použity, svah mezi místní komunikací a pozemkem parc. č. 333/2 není upraven ke sjíždění automobily, ale může být využito např. jeřábu, který materiál nad svahem přenese, případně bude svah upraven a po dokončení uveden do původního stavu. Stavební úřad v územním řízení zkoumá základní podmínky pro možnost vyvlastnění, konkrétní podmínky budou řešeny následně ve vyvlastňovacím řízení.

Replika

10. V reakci na vyjádření žalovaného žalobce zdůraznil, že nezákonnost upuštění od ústního jednání spatřuje v tom, že „někde“ na pozemcích kolem rekreační chaty č. ev. XG se nachází

nepovolený vodovod a elektrická přípojka, o jejichž přesné poloze stavební úřady nevědí a přitom tvrdí, že jsou jim dobře známy poměry v okolí. Stavební úřady dle žalobce nemohou v této situaci na základě podané žádosti odpovědně rozhodnout o umístění stavby v daném území, protože netuší, zdali plánovanou stavbou nebude zasaženo do průběhu jiných předešlých staveb. Tvzení o umístění původní přípojky na pozemku parc. č. XL je pouze žalobcovou domněnkou, správní orgány vůbec nezjišťovaly, kudy je původní přípojka vedena k chatě přímo na parcele, na níž sama stojí, tj. parc. č. st. XH a na druhé parcele parc. č. XC, která ji obklopuje, a zdali právě zde nedojde ke křížení obou staveb. Další skutečnost, která podporuje tvrzení žalobce o neznalosti úřadů o poměrech v území, je tvrzení žalovaného o možnosti využití jeřábu. Žalovaný pouze spekuluje o možném přístupu, avšak nemá k němu žádné podklady. Rovněž zůstává nezodpovězeno, jakým způsobem by se případně stavební technika pohybovala dále za hranice parcely č. XC, kde se nachází parcely č. XA a č. X. Žalovaný neuvádí, že by investor stavby měl k umístění jeřábu na soukromé pozemky povolení. Navíc z důvodu přítomnosti lesa a stromů v okolí účelové komunikace není ze spisu jasné, zdali by se kvůli přítomnosti těchto stromů dal jeřáb vůbec použít. Právě tyto skutečnosti měly být ověřeny při ústním jednání a projednány s dotčenými osobami. To, že je přístup ke stavbě řešen až nyní ve fázi soudního přezkumu, nasvědčuje dle žalobce tomu, že oběma stavebním úřadům nejsou dobře známy poměry v území a nyní žalovaný jen spekulativně uvádí různá řešení, která nemají oporu ve spisu. K porušení ochrany práv nabytých v dobré víře a zásady legitimního očekávání dále žalobce odkázal na rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2019, č. j. KÚZL 45980/2019, v němž se žalovaný zabýval vlivem nepovolené stavby vodovodu na pozemek žalobce parc. č. XN vedený jako lesní pozemek. V citovaném rozhodnutí žalovaný uzavřel, že výstavba inženýrské sítě protlakem nikterak neomezuje lesní pozemky. Z tohoto důvodu žalobce nevidí žádnou překážku pro přenesení stavby elektrické přípojky na veřejné lesní parcely č. XI a XJ, kdy by vstup a výstup řízeného protlaku byl proveden mimo tyto lesní pozemky. Nezákonnost napadeného rozhodnutí tedy žalobce spatřuje v tom, že zatímco v případě nepovolené stavby vodovodu v roce 2019 aproboval stavbu provedenou protlakem jako stavbu nezasahující do funkce lesa na pozemku žalobce, tak stejný úřad nyní uvádí, že musí být chráněna funkce lesa ve veřejném vlastnictví státu a stavba elektrické přípojky má být realizována na parcelách s trvalým lučním porostem, na kterých se nachází zvláště chráněné rostlinné druhy orchideje vstavač. Dále žalobce trvá na tom, že informace zjištěné v nyní projednávaném řízení poskytují dostatečný podklad pro zahájení řízení o odstranění stavby ex offa, načež měl žalovaný vůči stavebnímu úřadu přijmout opatření proti nečinnosti.

11. Ve vyjádření k replice žalobce žalovaný uvedl, že přístup ke stavbě je dostatečný. Pro provedení stavby nebude třeba dalších pozemků než těch, na nichž je navržena. Žadatel, osoba zúčastněná na řízení II., jako provozovatel distribuční soustavy podle § 25 odst. 3 písm. f) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), má právo vstupovat a vjíždět na cizí nemovitosti v souvislosti se zřizováním, obnovou a provozováním distribuční soustavy. Správní orgán dbal o to, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. K argumentaci rozhodnutím č. j. KÚZL 45980/2019 ze dne 15. 10. 2019 žalovaný uvedl, že také případná výstavba inženýrské sítě řízeným protlakem omezuje lesní pozemky ochranným pásmem, které by v projednávaném případě činilo 1 m od obou stran krajního kabelu vedení. V takovém ochranném pásmu podzemního vedení je

pak zakázáno vysazovat trvalé porosty a vedení bez ochranných prvků přejíždět mechanismy o celkové hmotnosti nad 6 t. K namítané přetrvávající nečinnosti v řízení o odstranění stavby žalovaný uvedl, že o elektrickém vedení mezi chatou a rekreačním střediskem T. v nyní projednávané věci nerozhodoval. Stavební úřad shromažďuje podklady týkající se existence či neexistence elektrického vedení mezi stavbami a dále bude postupovat podle zákona.

12. U ústního jednání konaného dne 14. 5. 2024 účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalobce nad rámec již uvedené argumentace dále poukazoval na nutnost vyřešit otázku přístupu k navrhované stavbě z důvodu dosud nevyřešené otázky o povaze přístupové komunikace k hotelu T. Rovněž tato skutečnost dle jeho názoru byla důvodem, pro který ve věci mělo být nařízeno ústní jednání. Žalovaný v reakci na to poukázal na zásadu koncentrace územního řízení s tím, že žalobce v řízení před stavebním úřadem nenamítal neprovedení ústního jednání, nenavrhoval k důkazu provedení místního šetření a nenamítal ani otázku přístupu ke stavbě.

III. Posouzení věci soudem

13. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu dle podané žaloby a v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s., přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
14. Na úvod je nezbytné zdůraznit, že předmětem řízení je napadené rozhodnutí a jeho prostřednictvím je rovněž vymezen rozsah soudního přezkumu nyní projednávané věci. Předmět řízení před správními orgány byl pak jednoznačně vymezen podanou žádostí o vydání rozhodnutí o umístění stavby, a to stavby „IV-12-8013685 V. K., č.e. XG, NNK“ na výše vymezených pozemcích. Předmět posuzování v územním řízení je vymezen zejména v ustanovení § 90 stavebního zákona. Krajský soud to zdůrazňuje z důvodu, že žalobce svojí rozsáhlou argumentací mnohdy překračuje rámec nyní projednávané věci.
15. Jakkoliv bylo nyní projednávané územní řízení vyvoláno potřebou napojení chaty č. ev. XG na pozemku parc. č. st. XH v k. ú. X k distribuční soustavě, jeho předmětem byla pouze stavba nadzemního vedení NN na výše vymezených pozemcích. Z tohoto důvodu je mimoběžná argumentace týkající se uvedené chaty a jejího dosavadního připojení. Chata byla dle shodných tvrzení stran doposud připojena k elektrickým rozvodům hotelu T., který se nachází opačným směrem, než vede trasa dotčené stavby nadzemního vedení NN. Stavební úřad byl v souladu s § 90 odst. 1 písm. b) stavebního zákona povinen posoudit, zda je záměr žadatele o umístění stavby v souladu s požadavky na veřejnou dopravní nebo technickou infrastrukturu k možnosti a způsobu napojení nebo k podmínkám dotčených ochranných a bezpečnostních pásem. Stavební úřad tomuto požadavku dostál, jak je uvedeno na str. 7 jeho rozhodnutí. Nesplnění této povinnosti ostatně žalobce ani nenamítal. Existuje-li v území původní elektrická přípojka chaty, tato se zjevně nenachází v trase stavby, jak krajský soud ověřil ze správního spisu, konkrétně z dokladové části projektové dokumentace, která obsahuje stanoviska vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury k možnosti a způsobu napojení nebo k podmínkám dotčených ochranných a bezpečnostních pásem. Ostatně takovou skutečnost netvrdil ani sám žalobce, který pouze spekuluje, že by případně stavba mohla zasahovat do průběhu předešlé stavby a že by se původní přípojka mohla nacházet na pozemku parc. č. XL v k. ú. X. Jak však krajský soud ověřil ze spisové dokumentace, konkrétně z výkresu C, Katastrální situace, pozemek parc. č. XL se nachází západním směrem od chaty č. ev. XG, tedy směrem opačným od nyní

projednávané stavby, která se jej tudíž nikterak nedotýká. Stavba se nedotýká ani samotného pozemku parc. č. st. XH, na němž je chata umístěna, neboť nadzemní vedení bude ukončeno na samém severovýchodním okraji pozemku parc. č. XC. Nyní projednávaná stavba tak nemůže kolidovat s teoretickou trasou původní přípojky ani na pozemku parc. č. st. XH a zřetelně ani na pozemku parc. č. XC.

16. V takovém případě pak vzhledem k výše vymezenému předmětu řízení nebylo povinností stavebního úřadu se touto původní elektrickou přípojkou zabývat (posuzované stavby se nikterak nedotýká). Nadto je třeba upozornit, že sám žalobce ani netvrdí, jak se jeho osobně existence a umístění původní elektrické přípojky v území, která se nadto vzhledem k umístění pozemků ve (spolu)vlastnictví žalobce dotčených nyní projednávanou stavbou zřejmě ani nenachází na žádném z nich, dotýká jeho veřejných subjektivních práv. Žaloba proti rozhodnutí dle § 65 odst. 1 s. ř. s. slouží k ochraně veřejných subjektivních práv, nikoliv k obecné ochraně zákonnosti. Žalobce však v rozporu s tím tvrdil pouze obecně zátěž dotčeného území, nikoliv konkrétní dotčení jeho vlastních práv. Taková námitka proto není způsobilá soudního přezkumu. Stejný závěr beze zbytku platí i pro argumentaci žalobce o výskytu chráněných rostlinných druhů na dotčených pozemcích. Jen pro úplnost k ní soud uvádí, že správní orgány byly vázány závaznými stanovisky dotčených orgánů, přičemž Agentura ochrany přírody a krajiny ČR dne 28. 1. 2021 ve věci vydala souhlasné závazné stanovisko k umístění stavby (č.j. 158/BE/21-2).
17. Stejně tak mimoběžná je i argumentace nezahájením řízení o odstranění stavby. Jedná se o samostatné řízení se samostatným, odlišným předmětem řízení, vedené podle § 129 stavebního zákona. Náležitostí žaloby proti správnímu rozhodnutí dle § 65 odst. 1 s. ř. s. je tvrzení o tom, jak takové rozhodnutí, které je žalobou napadáno, zasáhlo do subjektivních práv žalobce. Nebyla-li otázka nařízení odstranění stavby v žalobou napadeném rozhodnutí řešena a zároveň ani být nemohla, neboť se nejednalo o předmět řízení, nemůže být nyní otázkou soudního přezkumu v řízení o žalobě proti rozhodnutí, které se odstranění stavby nijak netýká. Řízení o nařízení odstranění stavby je zahajováno z moci úřední, účastník řízení však může správnímu orgánu k jeho zahájení dát podnět. Až v případě nebylo-li by takovému podnětu ze strany správního orgánu vyhověno, může se účastník za podmínek vymezených v rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, ve věci Ž. proti takovému postupu bránit.
18. K námitce žalobce, že byla nedostatečně vypořádána otázka, kudy bude dodáván stavební materiál a stavební technika na stavbu, je třeba uvést, že stavební zákon takový konkrétní požadavek na stavební úřady neklade, jelikož v § 90 odst. 1 písm. b) požaduje toliko posouzení možnosti a způsobu napojení záměru na veřejnou dopravní infrastrukturu. Nyní projednávaná stavba však vzhledem ke svému charakteru (sloupy nadzemního vedení NN) napojení na veřejnou dopravní infrastrukturu nepožaduje (str. 8 napadeného rozhodnutí). Z projektové dokumentace, souhrnné technické zprávy (str. 7–8), vyplývá, že stavba nevyžaduje napojení na stávající dopravní infrastrukturu, přístup na pozemky po dobu výstavby bude po stávajících komunikacích, přičemž po ukončení výstavby budou dotčené plochy uvedeny do původního stavu. Podle § 25 odst. 3 písm. f) energetického zákona má provozovatel distribuční soustavy, žadatel v nyní projednávané věci, právo vstupovat a vjíždět na cizí nemovitosti v souvislosti se zřizováním, obnovou a provozováním distribuční soustavy. Za situace, kdy žalobce námitku ohledně trasy, kudy bude na stavbu dopravován stavební materiál a technika, neuplatnil ani v řízení před stavebním úřadem, ani v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, nebyly správní orgány povinny se touto otázkou blíže

zabývat. V této souvislosti je navíc nutno ve shodě s žalovaným zdůraznit zásadu koncentrace územního řízení zakotvenou v § 89 odst. 1 stavebního zákona, v jejímž důsledku žalobce v řízení před soudem nemůže úspěšně namítat, že se správní orgány měly vypořádat s otázkou, která nebyla ve správním řízení namítána (shodně bod 20 rozsudku NSS ze dne 25. 5. 2022, č. j. 6 As 83/2021-66 a tam citovaná judikatura).

K upuštění od ústního jednání

19. Podle relevantní části § 87 odst. 1, věty první a druhé, stavebního zákona platí, že stavební úřad oznámí zahájení územního řízení a k projednání žádosti nařídí ústní jednání, a je-li to účelné, spojí jej s ohledáním na místě (...). Stavební úřad může upustit od ústního jednání, jsou-li mu dobře známy poměry v území a žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení záměru. Pro upuštění od ústního jednání je tak nutné kumulativně splnit dvě podmínky. První je dobrá znalost poměrů v území. Pod tento pojem se řadí znalost území faktická (např. o stávající zástavbě, výskytu zeleně apod.). V takovém případě totiž může stavební úřad řádně zhodnotit, zda posuzovaný záměr je v souladu s hledisky uvedenými v § 90 a § 92 odst. 2 stavebního zákona. Potřebnou znalost přitom může stavební úřad získat různými způsoby, zejména v souvislosti s rozhodovací činností o záměrech a stavbách v okolí. Druhou podmínkou je, že žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení záměru. Naplnění této podmínky je přitom úzce spjato se samotným věcným posouzením žádosti, neboť chybí-li žádosti některé její obsahové náležitosti, stavební úřad musí vyzvat k jejich doplnění a přerušit územní řízení (či případně řízení zastavit) podle § 86 odst. 5 stavebního zákona. Jinými slovy, pokud žádost nebude poskytovat dostatečný podklad, nebude možné jí vyhovět a k ústnímu jednání územní řízení nedospěje.
20. Nenařízení ústního jednání bez splnění podmínek k takovému postupu může představovat vadu řízení, která může mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2020, č. j. 4 As 216/2020-30, bod 26).
21. Krajský soud neshledal nedostatek podkladů podané žádosti o vydání územního rozhodnutí, tento nedostatek ostatně žalobce ani nenamítal. Pokud jde o podmínku dobré znalosti poměrů v území, žalobce tvrzení o jejím nenaplnění spojil s okolnostmi, které se nevztahují k předmětu řízení, jak bylo soudem odůvodněno již výše v odst. 15 tohoto rozsudku. Otázka existence a umístění původní přípojky chaty č. ev. XG nebyla pro posouzení žádosti vzhledem k již uvedenému rozhodná. Posouzení otázky, kudy bude dopravován stavební materiál a technika na stavbu, rovněž nebyla z důvodů uvedených v odst. 18 tohoto rozsudku nad rámec údajů uvedených v projektové dokumentaci potřebná, neboť žalobce ve správním řízení tuto skutečnost nenamítal. Žalovaný se odvolací námitkou nenařízení ústního jednání zabýval na str. 10 (posl. odstavec) a 11 napadeného rozhodnutí, přičemž krajský soud souhlasí s žalovaným, že žalobce nebyl postupem stavebního úřadu, který upustil od ústního jednání, zkrácen na svých právech. Žalobci jakož i ostatním účastníkům řízení byla poskytnuta zákonem stanovená lhůta k podání námitek, této možnosti účastníci řízení včetně žalobce využili. Z obsahu správního spisu dle krajského soudu vyplývá, že stavební úřad disponoval dostatečnou znalostí poměrů v území, která mu umožňovala od konání ústního jednání upustit. Krajský soud tak usuzuje zejména z obsahu projektové dokumentace včetně mapových podkladů, která poměry v území zachycuje dostatečným způsobem. Nutno rovněž přihlídnout k charakteru stavby (sloupy nadzemního vedení NN), který pro rozhodnutí o jeho umístění neklade na znalost poměrů v území zvýšené požadavky. Skutečnost, že trasa stavby vede kolem lesních pozemků byla rovněž správním

orgánům dobře známa, jak vyplývá z obsahu spisu (vyjádření L. Č.) i obsahu obou správních rozhodnutí. Rovněž odůvodnění upuštění od ústního jednání až v samotném rozhodnutí je dostatečné. V nenařízení ústního jednání tak krajský soud, který věc posuzuje ke dni rozhodnutí správního orgánu (pročež nemůže hodnotit skutečnosti uvedené žalobcem u ústního jednání o aktuálním vývoji ohledně přístupové komunikace u hotelu T.), pochybení neshledal.

22. Z obsahu žalobcovy námitky však krajský soud nabyl dojmu, že více než neprovedení ústního jednání vytyká stavebnímu úřadu upuštění od ohledání na místě. Provedení ohledání na místě § 87 odst. 1 stavebního zákona podmiňuje toliko účelností. Vzhledem ke skutečnosti, že krajský soud posoudil žalobu jako důvodnou, jak bude odůvodněno níže, pročež napadené rozhodnutí zrušil, bude vhodné, aby žalovaný v dalším řízení jak vzhledem k důvodu kasace napadeného rozhodnutí, tak i vzhledem k žalobcem u ústního jednání namítanému aktuálnímu vývoji ve věci posuzování charakteru přístupové cesty, účelnost ohledání na místě znovu zvážil. Pro úplnost krajský soud dodává, že námitka nesprávného právního posouzení věci koncentraci řízení nepodléhá (shodně bod 20 rozsudku NSS ze dne 25. 5. 2022, č. j. 6 As 83/2021-66 a tam citovaná judikatura).

K vypořádání námítky alternativních tras

23. Stavební úřad i žalovaný se odmítli zabývat žalobcem uplatněnou námitkou existence vhodnějších a pro něj šetrnějších variant umístění předmětného vedení s odůvodněním, že jsou vázáni podanou žádostí a umístění stavby v alternativních trasách tak není předmětem řízení, přičemž podrobné vyhodnocení podmínek vyvlastnění může být posouzeno až v rámci samotného vyvlastňovacího řízení (které ve věci bude nevyhnutelně následovat). Žádné podrobnější vypořádání této otázky ani jeden ze správních orgánů žalobci neposkytl. Žalobce přitom námitku možných alternativních způsobů realizace stavby uplatnil v dostatečně konkrétní podobě, neboť stavebnímu úřadu předložil dvě varianty alternativního řešení označené jako „alternativa-1“ (nadzemní vedení na sousedních pozemcích parc. č. XJ a XI ve vlastnictví ČR) a „alternativa-2“ (podzemní vedení nezasahující pozemky žalobce), které nadto rovnou zakreslil do katastrální situace a tyto své návrhy alternativních tras vedení stavby stavebnímu úřadu přiložil ke svým námitkám ze dne 9. 3. 2021.
24. Krajský soud uvádí, že žalovaný má pravdu v tom, že řízení o umístění stavby je řízením o žádosti, jejímž obsahem je stavební úřad vázán. Stavební úřad proto zásadně není oprávněn vnucovat žadateli jinou variantu umístění záměru a není povinen se věcně vypořádávat ani s návrhy ostatních účastníků řízení (typicky dotčených sousedů) na to, jak vhodněji by měl žadatel svůj záměr umístit, neboť tato věc je ve výsostné dispozici žadatele a stavební úřad poměřuje záměr pouze hledisky uvedenými v § 90 stavebního zákona. Tato obecná zásada však neplatí, jedná-li se o záměr, pro jehož umístění je možné využít institutu vyvlastnění. V takovém případě totiž, uplatní-li vlastník nemovitosti, jejíž vyvlastnění připadá v úvahu, konkrétní návrh odlišného umístění záměru, které by se jeho vlastnického práva nedotklo, či dotklo méně, je stavební úřad povinen se již v územním řízení s takto uplatněnou námitkou a předestřenou alternativou řádně vypořádat.
25. Tomuto závěru zcela odpovídá ustálená judikatura NSS, podle níž ve vyvlastňovacím řízení v zásadě není prostor pro posuzování, zda existují alternativní varianty řešení stavebního záměru, přičemž NSS stěžovatelům vysvětluje, že měl-li vlastník pozemků námitky vůči trase stavby, měl je uplatnit v řízení územním (srov. rozsudky ze dne 11. 10. 2017, č. j. 1 As 361/2016-75, ze dne 29. 8. 2017, č. j. 8 As 187/2016-51, ze dne 16. 7. 2015, č. j. 7 As

105/2015-47, ze dne 11. 8. 2021, č. j. 2 As 317/2020-41, ze dne 7. 9. 2023, č. j. 2 As 181/2023-57 a ze dne 11. 1. 2024, č. j. 7 As 249/2022-28). Pokud by právu vlastníka pozemků uplatňovat v územním řízení takovou námitku neodpovídala povinnost stavebního úřadu se jí věcně zabývat, nedávaly by uvedené závěry judikatury NSS žádný smysl.

26. Stavební úřad i žalovaný se tedy mýlí, tvrdí-li, že v územním řízení se nemohou námitkami k vedení trasy stavby a navrhovanými alternativními trasami zabývat z důvodu vázanosti podanou žádostí s tím, že takové námitky mají své místo až ve vyvlastňovacím řízení.
27. Pro úplnost soud uvádí, že výjimku z jinak jednoznačné judikатурní linie představuje rozsudek NSS ze dne 8. 10. 2020, č. j. 6 As 171/2020-66, který však řešil specifickou skutkovou situaci, kdy byla přímo z podnětu vyvlastnitel zpracována variantní projektová dokumentace s odlišným vedením trasy stavby (obchvatu). Existence takto kvalifikovaného relevantního návrhu alternativní trasy pak označil NSS za zásadní skutkovou okolnost, s níž se měly řádně vypořádat správní orgány přímo ve vyvlastňovacím řízení a zdůvodnit, proč trasa nakonec musí vést právě po pozemcích navržených k vyvlastnění a nemůže vést v alternativní trase. Následná judikatura (viz bod 14 rozsudku NSS ze dne 11. 1. 2024, č. j. 7 As 249/2023-28) pak zdůraznila, že jen takto úzce by měly být závěry rozsudku šestého senátu vykládány a používány
28. V rozsudku ze dne 7. 9. 2023, č. j. 2 As 181/2023-57 NSS opětovně potvrdil, že povinnost zabývat se namítanými alternativními trasami je věcí územního řízení. Jelikož NSS řešil námitku spočívající v návrhu alternativního způsobu vedení elektrického napětí podzemí cestou, což navrhuje i žalobce v nyní posuzované věci, cituje soud z uvedeného rozsudku: *„Obecně vzato je u vedení elektrického napětí technicky dobře představitelné zvažovat nadzemní i podzemní alternativu, neboť nezřídka bývají obě tyto alternativy technicky možné. Každá z nich může mít své výhody i nevýhody, často závislé na konkrétních podmínkách území, v němž má být vedení postaveno. Nadzemní vedení obvykle znamená „technizaci“ krajinného rázu dotčeného území, zpravidla snižující estetickou hodnotu dané krajiny. Vedení podzemní může kolidovat s jinými záměry v území (např. jinými liniovými stavbami) či být nevhodné z dalších relevantních důvodů a zpravidla bude nákladnější. To, jak mají být v podmínkách konkrétního území co možná nejvíce harmonicky uspořádány výše uvedené i další kolidující zájmy a hodnoty, má být zásadně řešeno územním plánováním a navazujícími řízeními v oblasti práva stavebního či ochrany přírody a krajiny, a nikoli až poté, co tato řízení povedou k dosažení jimi předvídaného závěru, z něhož bude i patrné, kdo z dotčených subjektů má nést jakou zátěž a jakým způsobem. Z takto provedeného rozložení zátěže již má v podstatných ohledech plynout, kdo a případně i jakým způsobem a v jaké míře bude ve prospěch veřejně prospěšné stavby dotčen na svých vlastnických právech.“*
29. Krajský soud se s výše uvedenými judikатурními závěry ztotožňuje, proto dospěl k závěru, že správní orgány v nyní projednávané věci pochybily, pokud se námitkami žalobce a jeho návrhy alternativních tras vedení NN řádně věcně nezabývaly. Žalobce sice v územním řízení nepředložil projektovou dokumentaci alternativních návrhů tras předmětného vedení, avšak takový požadavek by byl zjevně nepřiměřený (srov. bod 16 rozsudku NSS ze dne 11. 1. 2024, č. j. 7 As 249/2022-28, podle něhož by míra kvalifikovanosti návrhu měla sledovat povahu stavby). Žalobce, ohrožený možností omezení vlastnického práva k jeho pozemku, resp. vyvlastněním jeho části, předložil v územním řízení dvě dostatečně konkrétní varianty řešení umístění záměru, jež by představovaly vyloučení, resp. zmírnění zásahu do jeho vlastnického práva, a tudíž bylo povinností správních orgánů se jimi věcně zabývat právě v územním řízení. Ze správního spisu navíc krajský soud zjistil, že stavební úřad námitky

účastníků řízení (včetně těch žalobcových) před vydáním svého rozhodnutí ani nedoručil žadateli a neposkytl mu možnost na ně reagovat, ačkoli je z rozhodovací praxe krajskému soudu známo, že tak správní orgány běžně postupují. Jelikož se ve vyvlastňovacím řízení mohou správní orgány při vyhodnocování kritéria vhodnosti řešení v rámci testu proporcionality vyvlastnění zabývat pouze uskutečnitelnými alternativami, je nutné, aby námitky proti trase stavby a předestřené alternativy byly věcně posouzeny již v územním řízení.

30. S ohledem na výše uvedené stavební úřad pochybil, neboť se v rozporu se zákonem nezabýval relevantními námitkami žalobce. Žalovaný pak tento nezákonný postup aproboval. Své pochybení žalovaný nemohl zhojit v rámci soudního řízení, ve kterém se ve vyjádření k žalobě a následné replice k navrhovaným alternativám poprvé věcně vyjádřil (argumentace o povinnosti zachovávat funkce lesa a o případném ochranném pásmu podzemního vedení). Krajský soud totiž může při přezkumu vycházet pouze z odůvodnění rozhodnutí, které přezkoumává. Nedostatky odůvodnění nelze dodatečně zhojit ve vyjádření k žalobě (např. rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003-58 či ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71) a soud též nemůže chybějící úvahy za správní orgán dovozovat ani z obsahu správního spisu (např. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2020, č. j. 46 A 13/2020).

K porušení zásady legitimního očekávání a ochrany práv nabytých v dobré víře

31. Předpokladem vzniku legitimního očekávání je dlouhodobá ustálená správní praxe, tzn. rozhodovací činnost správních orgánů (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 21. července 2009 č. j. 6 Ads 88/2006-132, č. 1915/2009 Sb. NSS). Již z tohoto vymezení je patrná žalobcova dezinterpretace uvedené zásady, neboť žalobce spojil porušení zásady legitimního očekávání s faktickým stavem dosavadního připojení chaty, nikoli s rozhodovací praxí úřadu.
32. Žalobce se v této souvislosti dovolával předchozího rozhodnutí žalovaného, aniž by však současně tvrdil, že dotčené technické parametry obou věcí jsou obdobné, naopak z tvrzení žalobce vyplývá, že se předchozí rozhodnutí týkalo stavby vodovodu. V každém případě jediné rozhodnutí správního orgánu ještě dlouhodobou ustálenou praxi nezakládá. Pro nadbytečnost tak krajský soud uvedené předchozí rozhodnutí žalovaného k důkazu v řízení neprovedl.
33. Žalobce nesprávně vykládá i podstatu zásady ochrany práv nabytých v dobré víře, jež směřuje k ochraně práv konstituovaných akty veřejné moci. V nyní projednávaném případě však žalobce žádných práv na základě správních rozhodnutí nenabyl, napadené rozhodnutí tak v tomto smyslu nemělo do čeho zasáhnout. Žalobci nenáleží žádné právo na neměnnost poměrů v území. Takové právo není žádným právním předpisem garantováno. Jeho argumentace o spoléhání se vlastníků okolních pozemků na to, že chata č. ev. 69 více než 60 let napojení na energetickou síť nepotřebovala, pročež tomu tak bude i nadále, je tedy nedůvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

34. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem, který vyslovil soud v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Povinností žalovaného bude se řádně věcně zabývat námitkami žalobce proti trase

stavby a jím navrhovanými alternativami a vyhodnotit jejich realizovatelnost. Za účelem podrobného posouzení technických aspektů stavby bude vhodné, aby se k technické proveditelnosti navrhovaných alternativ mohl v první řadě vyjádřit i sám žadatel. Rovněž žalovaný zvaží provedení ohledání na místě.

35. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalovaný byl s ohledem na úspěch žalobkyně ve věci zavázán k náhradě žalobci účelně vynaložených nákladů. Takovým nákladem je zaplacený soudní poplatek za žalobu proti rozhodnutí žalovaného ve výši 3 000 Kč Žalobcem zaplacený soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě krajský soud zhodnotil jako nedůvodně vynaložený náklad řízení, neboť tomuto návrhu nevyhověl, proto jeho náhradu žalovanému krajský soud neuložil.
36. O náhradě nákladů řízení osob zúčastněných na řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 5 s. ř. s., když jim v řízení neuložil žádnou povinnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Olomouc 14. května 2024

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu